

Передплата

на >РУСЛАН< всиноптъ:
в Австро-Германии:
на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на четверть року 5 кор.
на місяць 170 кор.

За границею:

на цілий рік: з щоденною
висилкою 7 доларів, або 12
рублів; з висилкою двічі
в тижні $\frac{1}{2}$ долара, або 10
рублів; з висилкою по субо-
ті $\frac{1}{2}$ долара, або 9 рублів.
Поодиноке число по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484. — Кonto поcht. щадницї ч. 98.704.

РУСЛАН

>Вирвеш ми очі і душу мъ вирвеш: а не возвьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і зіра руска.< — З Русланових псальмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня
кім неділь і руских свят
о 5½ гол. по полудні.

Редакція, адміністрація, і
експедиція >Руслан< при
ул. Оссолінських ч. II. партнер
(франт від ул. Тихої). Експе-
диція місцева в Агенції
Соколовського в пасажі Гавса-
мана.

Рукописи збергається лише
на попереднє застережене.

Рекламації неопечатані в
вільні від порта. — Оголо-
шення звичайні приймаються
за пошті 20 с. від стріч-
ки, а в >Надісланім< 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
зватні донесення по 30 сот.
від стрічки.

Річ Гр. Ерентала про заграницьку політику.

(Х) На повнім засіданні австрійської делегації в розправі над етатом міністерства заграницьких справ забрав слово також Гр. Еренталь, щоби пояснити заграницьку політику монархії, котрої він є керманичом. А як небудь престольна річ зазначила виразно напрям заграницької політики, а міністер гр. Еренталь давав вияснення в сїй справі вже в комісії делегацій, то теперішні виводи набирають ще більшого значення, бо освітчують на ново вельми ясно напрям австро-угорської заграницької політики.

Проголошена цісарем перед двома роками прилука від трийцяти літ австро-угорськими військами на основі берлінського договору занять країв турецьких Босни і Герцеговини до Австро-угорської монархії положила конець тимчасовості і положила підвалини до сталого культурного розвитку сих країв, а тим самим і до дальнього розвитку монархії. Як небудь на приказ цісаря відкликано з Новобазарського санджаку австро-угорське військо, яке там стояло залогою, і тим зазначено, що монархія не має ніяких зaborчих намірів на Балкані, проявилось ся в заграницькому днівникарстві держав, поставлених поза триодержавним союзом, велике роздратоване задля мнимого змагання Австро-Угорщини до розширення на Балкані. Навіть недавно ще мимо покінчення переселення з нагоди прилуки Босни і Герцеговини в англійських часописах з'явилися вісті про підсувані австро-угорському наслідникові престола наміри що до Солуня.

Тимо було се вельми вказаною річию, що Гр. Еренталь ще раз перед Європою рі-

шучо заявив, що прилука Босни і Герцеговини, в котрі монархія внесла стілько культурних придбань, мала тілько довести до управильнення старих відносин, які там втворилися від 30 ти літ, з виключенем всяких думок про областні забори. Тим способом осягнула монархія свободу діяння політичного, котре звернене є на удержане і скріплене независимості Туреччини, а також на удержане независимості і мирного розвитку всіх інших балканських держав. Все те отже, що вже перед двома роками з прилукою Босни і Герцеговини було проголошено монархом, повторив міністер гр. Еренталь, щоби розвіяти сії невірні вісти, які все ще від часу до часу появляються в заграницькому днівникарстві.

Ся заява Гр. Ерентала була навязана до промов в сїй справі делегатів і стала лише доказом згідності в поглядах великої більшості делегатів із становищем керманича заграницької політики. А промови сії делегатів зачепили також тему про взаємини між державами партійного союза і дали привід міністрові до пояснення що до тридержавного союза а особливо до Італії.

Навязуючи до промови дел. Грабмана, зазначав Гр. Еренталь, що взаємини між Австро-Угорщиною і Італією є вельми приязні, а хоч тут і там в прилюднім настрою не все виявляється сей приязні вираз, то обидві союзні держави так високо цінують випробувану союзну політику, що она находит одобрене в ширших кругах населення обидвох держав. Сей настрій між обидвома державами і їх населенем став щораз тепліший і сердечніший, чим більше розповсюджується пerekонання, що Австро-угорська монархія

має лише народно-господарські змагання на Сході і бажає лише розширення народо-господарських взаємин і не думає про які не будуть областні забори.

В своїй промові потвердив міністер Гр. Еренталь наново те саме, що перед двома роками проголосив цісар, а тим способом розвів усікі сумніви що до взаємин між обидвома сусіднimi державами і тим неперечно причинив ся до поправи обопільного настрою, а особливо до поправи настрою в Італії.

Замітна була також відповідь міністра на адресу соціал-демократичних і ческих делегатів, з котрих перші втягали в розправу личності цісаря Франц Йосифа і Вільгельма, а другі виступали проти союза з Німеччиною і проти німецького володаря.

На замітку дел. соц. Реннера, що „народи Австроїї сами собі полищені, як се є в Швейцарії, давно вже найшли би дорогу до миру“ відповів міністер з живою досадою, що в той спосіб тут говорить ся про монарха. Погляд соціал-делегата є невірний і історично й політично. Історично невірний, бо кожда дитина знає, яку роль відіграла династія в розвитку монархії, а політично хибний сей погляд, бо кождий предметово мислячий чоловік з відякою споглядає на монарха, котрий за час довгого володарства все вчинив, щоби народи могли жити в миру і щоби монархія дійшла до розцвіту. Є се отже велика невдачність з боку соціал-демократів супроти монарха, котрий санкціонував загальне право виборче і тим уможливив, що представники сего сторонництва тут засідають.

Так само рішучо застеріг ся міністер проти виводів дел. Реннера і Удржала, звернених проти Німеччини і цісаря

Вечері над Леманом.

Написав о. Маріян Моравський, в дозволу видавця
переложив о. Іван Плавюк.

(Дальше).

Леру. Треба признати, що є то рід доказу, що заставляє много над тим думати. Надармо глядяте в памяті хотіти одного окazu зміні віроісповідання, що дав би ся противставити, по-глядові Don Pardoval; в кругах свого знання єго не знаходжу, а за ним міг би я навести много інших і з Франції і з Америки. І взагалі признати належить, що ми нині слухали о католицизмі красні і важні річи, і як в первих вечерах збирав почести пан Deville, так нині, думаю, належать ся они Don Pardoval-ови. Але вже хиба на тім закінчимо: бо остеречи мушу вас, що вже пізна вора.

Сем'йонов. Я також признаю, що посланна точка порушена Don Pardoval-ом, та атракційна сила католицизму, в обставинах, серед яких являє ся, дуже мене заставлює, але ціла ваша попередна розправа так вела ся, як коли би в лоні католицизму не було нічо третього, лише або католицизм, або протестантизм. Не хотіт я з тим обзивати ся, щоби не переривати ходу цікавої розмови. А тепер прилучаю ся до мніння пана Lerou, що вже нам час розйтися.

Сем'йонов. Якож вчитель.

Сем'йонов. Семого вечера на терасі озера Beau Riva

панував під час обіду якийсь торжественний настрій. Ми знали, що розмовляємо з собою по-слідній раз, бо на другий день мало виїхати кількох з нас з Ouchy. Miss Wilson була по вечірній розмові нервова і неспокійна, пан Deville насуплений. Але вечер був прекрасний — і то додатно впливало на уми. Озеро, все чудово сине і сріблясте, було того дня ще чудніше. Якась маловидна мрака мусіла опанувати атмосферу, бо цілий овід перед нами, і озеро і береги, і місто, хоть дуже виразні, однак видавали ся не-наче нереальними, на пів прозорими, неначе наскрізь перешкіті лагідним жемчужним сріблом. Шиба Леману полискувала ся як опалеве море; всі відтіни небесної краски іграли по кипарисних верхівях і заливах побережя. Лише з сторони заходу лишало ся трохи золота на небі, а трохи карміни. А від полудня прямо перед нами, білі вершки великанів Mont-Blanc, Bielle, Dent du midi, що для них не було ще зайшло сонце, срібили якимсь блідо-рожевим блеском.

Той чар природи настроїв поволі і розохочив уми бесідників. Під час обіду говорило ся дуже много про красу Швейцарії. Вкінці від краси природи перенесла ся розмова про красу римської літургії, в якій ішли наезводи miss Wilson i Don Pardoval. Притім вийшло на яву, що miss Wilson бере живий уділ в ритуалістичнім руслу, що тоді панував в невідомих англійських кругах; а коли вчера виступала проти форм католицької Церкви, то розходило ся її лише о то, щоби ті форми не ідентифікували з релігією. Тоді забрав голос

ми людьми — що є без сумніву честию — але з другої сторони є то також причиною, що ви могли вчера, розправлючи о Христовій Церкві, забути про єствоване цілої східної Церкви і що можете нині чудовати ся над католицькою літургією, не погадавши о тім, що она не може іти і в порівнанню з східною. Я зовсім не в беззглядним обожателем тої Церкви; єго формалізм розвиває мене в багатьох річах, а моїм ідеалом, як я вже о тім згадував, був би християнізм зовсім очищений з обрядів і зредукований до одної заповіді любові. Однак наші розмови довели мене до заключення, що такий християнізм не був би загальною людською релігією, що християнізм мусить мати церковний вид, з съвященством, літургією, таїнами і т. д. то вже волю радше вид східної Церкви, як римської. Східна Церква переховала то всього, чого брак закинули Всечесніший протестантам, а заховала то далеко вірніше як католицизм, бо має більше як Рим переховуючого духа, не має той жилки постійної перерібки обрядів і форм віри, творити щораз більше нових свят, нових богослужень, нових догматичних тез. Она подає народові стару віру, узмисловлену в красних обрядах, молитвах, съвященичих ризах, іконостасах, літургічних напівах, що в них народ лучить свій спів зъвященичим, а то дорогоцінна скиння літургії в майже рівно так ста, як заключена в ній віра.

(Дальше буде).

Вільгельма. Десятки літ Австро-Угорщина оставає в тіснім союзі з Німеччиною а цісар Вільгельм в поважній хвилі ставнів вірно при боці нашого монарха, а сі личні взаємини були рішаючими для удержання міра в 1909 р. і будуть також в будучині могу- чою порукою міра.

Ся частина промови міністра ғр. Ерен- таля про взаємини цісаря Франц Йосифа і Вільгельма і обидвох союзних держав найде неперечно голосний відгомін також за границею і поясняє вельми виразно сучасну політичну історію. Міністер виказав наглядно, скілько бричинив ся цісар Віль- гельм до удержання міра і як він і тепер на зїзді в Потдамі ділав в тім напрямі.

Однак міністер не вдоволив ся тілько збиванем нападів опозиційних делегатів на політику заграницької Австро-Угорщини і на тридержавний союз, але виступив також із свого боку з критикою противників і вказав на се, соціал-демократи звичайно пред- ставляють все те в лихім съвітлі, що ро- блять монархи і їх міністри, і осуджають кожду політику окрім соціал-демократичної. Однак як довго соціал-демократи не зро- били нічого позитивного, не можуть зроби- ти ніякого враження своєю критикою. Коли однак колись здійснили ся їх ідеї, чого мі- ністер не сподіває ся, то тоді настане такий лад, а властиво розлад, що вплине соціал- демократичних ідей на широкі верстви на- селення скоро щезне.

Чи годить ся дораджувати займати ся спір- тистичними досьвідами?

(Дальше).

З помеж духів одна лише душа не є ав- сущно добра ані сущно зла. Бо коли б душа була сущно доброю або сущно злою, то мусіли би всі душі бути або добрими або злими. Однак так не є; отже душа не є сущно злою. Се що не є ані сущно добрим, ані сущно злим, то не є ані добрим ані злим з своєї природи. Коли ж що не є ані добрим ані злим із своєї природи, то на него мусить впливати вішні якісні причини, щоби то зробити або добрим або злим, відпові- дно до природи ділаючої причини. Ходить лиши одно, а іменно, щоби се, на що ділає вішні причина, було податне, щоби на него могла ді- лати ся вішнна причина.

Коли придивимо ся нашій душі, то побачимо, що всі вичислені услівія у неї находитять ся. І так: знаємо з досьвіду, що людська душа є са- ма зі себе рівнодушною на добре і зло.

Під рівнодушністю не розуміємо се, що називає ся рівнодушністю в щоденім явищі; але під рівнодушністю розуміємо той стан душі, коли она не є ще ні доброю, ні злою. Такий стан душі видимо у новонародженої дитині і той стан зістас так довго, доки під вішніми впли- вами не зпече у неї формувати ся такий стан, який називаємо добрим або злим. Хотя першими чинниками впливаючими на доброту чи зло- бу человека є люди, то все ж таки они не є ти- ми чинниками послідними, але тільки найбли- зими. Крайнimi же або послідними причинами, які впливають на доброту чи злобу человека, можуть бути тільки перші добра або зла, то значить, тільки такі ества, що є із своєї природи добрими або злими.

А що Бог сам через себе, отже із своєї природи єсть добрим, а ангели добрими лиши через Бога або іншими словами, що Бог є же- релом доброти, а добрі ангели є вправді із своєї природи добрі, але лише о стілько, о скілько Бог переляв на них свою доброту, то із того слідує логічно, що мусить бути якийсь прин- цип або першень, котрий би був із своєї природи злим, і у котрого би всяке частне зло неначе випливало із свого жерела. А що Бог і добрі ангели є із своєї природи добрими, як се уже сказано в горі, і через те не могуть бути по- чатком зла, якого ествоване не є нікто в силі заперечити, то мусить бути якийсь інший прин- цип, від котрого походить всяке частне зло, без огляду на се, як ми сей принцип назовемо: чи

дияволом, чи злим духом, чи сатаною, чи ду- хом збиточником, чи як небудь інакше. Хто відкіне першень добра, чи першень зла, сей не зможе ніколи прийти до правдивого поняття до- бра і зла і тому віддимо, що ті, котрі перечать ествоване Бога, чи ествоване диявола, затирають ріжницю помежи добром і злим і не видять до- бра і зла навіть там, де оно насуває ся їм пе-ред очи, або доходить до тієї степені нельо- гічності, що називають добре злим, а зло до- брим. Таке замішане в душі спроваджують зви- чайно пристраси або і зла воля, коли чоловік не боров ся з ними завчасу і піддав ся прин- ципові зла без борби.

Тому недоказаним та неоправданім при- пущенем є се, що твори вселеної підлягають постепенній еволюції, так ще більше неоправда- нім є тверджене, що кромі людських душ нема інших духів, і що ті душі є пічим більше, як тілько силою, а Бог тілько сумаю тих сил.

Неоправданім є тверджене еволюції, бо можливість єго показує ся з того, що від більше тисячок літ т. зн. від часу як люди стали запи- сувати свої помічені, нема найменшого навіть сліду, щоби повстав не то який рід, але навіть яка небудь порода, бо ті породи, які тепер від- кривають, то є уже давно ествуючі, а тілько люди о них не знали; але се тверджене є бодай логічне; але тверджене, що людська душа є си- лою, а Бог силою тих сил, є не тілько беззгляд- не, або, як кажуть, скоплене з воздуха, але крім того ще і нельогічне. Для того мусимо ся запи- тати: Чи маєть тверджене автора „Potegi spiru- tuyzmu“ яку доказову силу?

(Дальше буде).

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Німецко-ческі переговори в Празі, котрі спершу розбуджували такі надії, опинили ся тепер занов на вельми невідрадній точці. Німецькі пред- ставники вважають, що они майже розбили ся, а Чехи також не сподіваються на успішного по-

них висліду. Вину сего некорисного звороту приписують впливам ческих радикалів і хлібо-робників, котрі з партійно тактичних поводів не хотять приняти на себе одвічальноти за- порозуміння. Ческі радикали думають, що сойм і тоді був би бездійний, коли дійшло до поро- зуміння тілько між Німцями, молодочехами, ческими радикалами і великими консерват. вла- сниками. Інші ческі сторонництва піддали ся напором ческих радикалів і вже деякі зроблені уступки знов відкликали. Тим способом витво- рило ся положене, котре розвіяло майже всякі надії на успіх. Також в правительствах кру- гах не мають надії, щоби положене поправило ся і тому є намір замкнути ческий сойм, нако- лиж ще в останній хвилі не блиснув промінь надії на якийсь успіх.

Перед замкненем сойму мавши ще міністер предсідник бар. Бінерт порозуміти ся з прові- дниками німецьких сторонництв соймових а та- кож намісник має явити ся у Відні перед тим. Чи також в ческими провідниками пересправля- ти місіонер бар. Бінерт, поки що невідомо.

Мимо невідрадного стану переговорів німе- цькі представники мають в підкомісії для школ народних меншин визначити своє становище в сїй справі. Німці не згоджуються ся на начерк закона про школи меншинстій предложений пос. Челяковським і на т. зв. lex Kvіtala, а хотять подати власний начерк, котрим мають для ческих дітей в німецькій язиковій області обезпе- чити науку ческої мови.

Намісник гр. Куденгофе переговорю- вав з провідниками Німців і Чехів і заявив, що правительство мимо спізної пори для робіт парламентарних готово ще лишити якийсь час на німецко-ческі переговори. Положене опинило ся отже на самім вістрю, а хоч все ще не збу- ває по обидвох боках доброї волі, щоби дійти до порозуміння, то насуває ся питане, чи при обопільнім роздратованю і утомленю зможуть обі сторони здобути ся на потрібну силу для довершення найтруднішіх задач порозуміння.

На засіданні австр. делегації в дальшій розправі над міністерством загр. справ промо-

вляв др. Реннер і обговорював „династичну по- літику“, а при тім зачіпив у своїх виводах ці- саря Вільгельма і Габсбурську династию, за що візвав єго місто-предсідник Чиглярж до порядку. Рішучу відправу дав на виводи соціаліста Рен- нера вже німецко-вольнодумний дел. Н і ч ш е, а христ. суп. дел. др. Штумпф зазначив, що остання промова містобурмістра віденського Порцера з нагоди напасті римського бурмі- стря Наташа на съвіт. Отця була зовсім оправ- дана, бо католики мають право і обовязок ви- ступати в обороні катол. Церкви. На кінці за- сідання виголосив замітну промову міністер ғр. Еренталь про великі питання заграницької політи- ки, а сю промову обговорюємо задля єї значіння на передовім місці нашого дневника.

Дальшу розправу перервано, а на слідую- чим засіданню забрав слово дел. Єнджеї о- вич. Вказавши на миролюбівість цісаря і справність нашої армії, що причинило ся головно до удержання міра під час пересилена ви- кліканого прилукою Боснії Герцоговини, звер- нув ся бесідник до справи новославізму. Треба відріжнити славянську справу в нашій монархії від тої справи поза границями Австро-Угорщини, від змагань т. зв. новославізму. Се утопія, вірити в тісніше зближене Славян поза їх дер- жатною приналежністю. Поляки є за порозумі- нем Славян, але в границях монархії. Між По- ляками, Чехами і полудневими Славянами при- язні взаємні політичні, економічні і культурні. Поляки поборювали національний радикалізм, Неославізм, що заняв місце панславізму, змагає поза границі монархії. Ті, що дали почин до но- вославізму, забувають про історичні індивіду- альності й минувшість поодиноких народів, про західну й східну культуру, котра нас ділить та про релігійні ріжниці. З одного боку є право- славіє, злучене в Росії тісно з державним ор- ганізмом, з другої католицизм, котрого тримають ся Поляки. Коли неославізм має яке пра- ктичне значіння, то нехай передусім переведе у- году між народом росийським і польським. Однак від часу оповіщення конституції в Росії не на- ступило поліпшене, але радше погрішне. Бачи- мо ся в Фінляндії, в Польськім Королівстві і у- сіх провінціях, заселених іншими народами. Тому новославізм не має тепер ніякого значіння. Для межодержавного становища монархії най- важнішим услів'ям є порозумінє всіх народів. Бажаємо згоди між Чехами і Німцями, сподіва- ємо ся, що і змаганя наші до порозуміння в Галичині будуть здійснені.

Дел. Крамарж назвав всі способи оправда- ня прилуки правничими кручками. Ліше станути отверто на становищі сили на пруський лад. Не- безпечно уважати союз справою серця, бо у двох третин населення Австроїї справа представляє ся інакше. Коли міне одушевлене прилукою, Ав- стрія стане цілком відокремленою, скоро з Ро- сією може говорити тілько через Берлін. При- лука Туреччини до тридержавного союза захи- тала європейською рівновагою. Бесідник виступає проти політики ғр. Ерентalia, бо він покинув думку як найтіснішого зближення в Росію. Прилука знищила ту ідею, а діті веде тепер на- довго до Берліна.

Дел. Доберніг виказувє, що новославізм зма- гав до злук Славян в інтересі Росії і зменш- ти німецьких впливів в Австроїї.

Дел. Горський годить ся з Крамаржом, щоби змагати до зближення з Росією. Особливо супро- ти зросту революційного руху в Європі повинно прийти до союза між Австроїєю, Росією і Німеч- чиною.

Дел. Герман зазначив, що Поляків до жи- вого тронули виводи австрійських послів, котрі заявили, що австрійські Німці приневолені висту- пити проти Поляків. Відтак згадав про лист ғр. Бобрінського, оповіщений в „Новомъ Времени“ про жулинську справу, хоч слідство в тій справі ще не покінчено. Бобрінський осужжує там пове- дене з 4 міліонами „Русских“ в Галичині, на Буковині й Угорщині. Бесідник лишає Русинам розправити ся з Бобрінським що до загарбання галицьких Русинів російськими „братьями“. (Дел. Цеглинський: Поляки попирають москвичів). Ми ні. В згаданім листі оповідає Бобрінський, що один ученик не послухав польського учителя, котрий казав єму відмовляти по польські „Отче наш“, відповідаючи, що як „Русский“ тілько по „ру- скі“ буде молити ся і за те польський учитель

так побив того ученика, що він помер на запалені мозку. Коли виказала ся яка небудь вина учителя, то Поляки перші будуть домагати ся строгого покарання його, бо самі болючо досвідчили, що то значитьуважати дітий предметом застушавши задля рідної мови. Сю подію визискаючи ціли нагінки на Поляків в росийських часописах а се можна витолкувати так, що там хотіть відвернути увагу в думі від розправи над шкільним законом, на основі котрого в народних школах в Росії тілько росийські православні піддані можуть побирати науку. Що то значить для польської дитини, не треба близше розглядати.

Дел. Піттоні зазначив, що в Австрої все ще покутує поліційний дух. Після процесу сербського о зраді державні відбудуться в Градци такий процес проти кількох молодиків італійських. В дальших виводах зазначив бесідник, що Австрої змагає імовірно знов до заключення нового конкорду і називає се іридеатичним змаганем. Після того загальну розправу закінчено, а по-дрібну відложено на слід. засідання, котре мало відбутися вчера.

Угорська делегація перевела на повному засіданні розправу про мадярські військові домагання. Розправа виявила наглядно змагання теперішнього угорського правительства, котрі ведуть очевидно до розділу спільній армії, про що пильно дбає навіть в правит. сторонництві гр. Тісса. Єго промова різко відбивала від миролюбивого настрою дел. І се куца, зверненого в сторону Австрої. Гр. Тісса виступив проти управління Австрої в справах армії. Навіть німецької крові кн. Людвік Віндішгрец не соромив ся грати в дудку мадярського шовінізму. Тимчасом гр. Аппоні дивним способом признав, що австрійське становище в армії дав поруку у держання спільної монархії в суперечності до того стоять військові домагання мадярські, котрих здійснене довело би до розділу одноцільної монархії. Продовжене розправи над міністерством війни відложено на слідуюче засідання, назначене на вчерашній день.

Просимо бідховити передплату.

Н О В И Н К И.

— Календар. З неділлю: руско-кат.: Стакія еп.; римо-кат.: Евгеній. — В понеділок: руско-кат.: Косма і Даміана; римо-кат.: Стефана.

— Відповідь Свят. Отця. Велике віче католіків, котре відбулося минулі неділі в ратуші у Відні для запротестування проти напасті римського бурмістра жила, Натаана на Свят. Отця, вислали телеграму Свят. Отцю з заявою про переданості і вірності Голові катол. Церкви. На сю телеграму наспіла на руки архіеп. Нагля, коадютора кардинала Груші, відповідь така:

«Благородні чувства і вірне привязане до Св. Столиці, висловлені в пересланій В. Експедицією депеші іменем тисячів катол. мужів, зібралих в столичній місті Відні, наповнили Святість Пія X. особливою радостю, бо вони виявили живої віри населеня Австрої. Св. Отець пересилає через В. Е. всім учасникам сеї майстерстві подяку і апостольське благословене. Кардинал Merry del Val».

— Учасники єпископської конференції, котра відбувалася протягом кількох днів у Відні, були в четвер приняті на послухання у цісаря, котре тривало пів години. На послухання прибуло під проводом кардинала Груші 27 архиєпископів і єпископів, між тими також Г. Е. єпископ перемиський К. Чехович. Цісар розмовляв з кождим єпископом з окрема і випитував ся о диспезальні справи.

— Дальша бюджетова „розправа“ в сеймі між бесідниками а двома стенографами відбувається нині на трибуні справоводавців. Є се вже п'ятий день такої „розправи“, про якої зміст дізнаються ся посли аж з часописій, бо в сеймі не чути ні слова. Сеймова саля аж дрожить від проймаючих звуків обструкційних інструментів. Перед веде маєстатичне дзвонове бам-бам японського „гонга“, позиченого обструкціоністам пос. Дудиковичом. Як довідує ся Кінгер Iw. сей інструмент має свою історію. Москалі мали його здобути в японсько-російській війні а потім дарували його свому приятелеві. Крім „гонга“ працюють нині чінелі, там-там і голосні свиставки.

Нині промовляли аж три бесідники пп. Ген-Окоцімський, Лявдів і Замойський. Засідання є обструкція скінчилися о 2:30. Перед замкненем засідання п. Скварко запротестував проти такого

способу ведення бюджетової розправи, а п. Дудикович жадав одного місяця в комісії виборчої реформи для свого клубу. Маршалок відповів, що комісія складається з 25 членів, отже хиба мусів би котрий з них уступити і зробити місце клубові п. Дудиковича. Слідуюче засідання в понеділок о 9. год.

— Жалі „Громадського Голосу“. Задля рівнодушності москофільських посілів під час обструкції в сеймі виводить „Гром. Голос“ гіркі жалі проти москвичів, на котрих очевидно покладав також надії а дальше пише:

„Друга несподіванка ще прикрійша. Український народ уміє накладати на своїх провідників обовязки далеко тяжі, чим у інших народів, а коли они возьмуться виконувати свої обовязки, тоді наш народ бездільно приглядається тому! Тепер в такім важливим часі трохи не цілій край спить сном блаженних хоч у сеймі загрожені найбільш пекучі справи й інтереси руского народу! І дех зрозумієв сего в нашім народі? Чому нема величного руху в kraju? Чи би народ аж до тої міри заневірився до галицького сейму, що взагалі не вірить, щоби з того сейму могла вийти якесь поправа? Коли так дійсно було, то обовязком кожного съвідомого чоловіка є — вибити клин клином і представити народові, що в разі нашої байдужності прийде з того сейму не поправа, тільки погіршене напів долі.“

Не зашкодить тут пригадати, що свого часу, коли правительство в 90-их рр. поборювало москофілів, радикали також накладали з ними і тим помогли їм також із свого боку зрости до нинішньої сили в kraju.

— Конституційні заг. збори „Товариства катехітів“ відбулися ся дня 1. листопада в салі засідань Мітр. Консисторії при участі близько 60 катехітів середніх і народних школ зі всіх сторін Галичини. По службі Божій відправленій о. Митратом Туркевичом, отворив збори довшою промовою о. офіціял Білецький. Наступили 2 реферати: о. Лежогубського про переходи учеників з грецького обряду на латинський і о. Щепанюка про дезідерати на поля науки релігії в народних школах. По оживленій дискусії і принятію відповідних резолюцій приступлено до вибору виділу, в якого склад війтили як голова: о. Гузар Евген, виділові: о. Лужницький Леонід (містоголова), о. Лопатинський Дамян (скарбник), о. Туркевич Іван (секретар), о. Лежогубський Тодозій, о. Лиско Василь, о. Мартинович Омелян, о. Кормош Омелян, о. Кирилович Зенон; заступники виділу: о. Рудович Іван, о. Лициняк Василь, провірна комісія: о. др. Дорожинський Денис, о. Погорецький Омелян, о. Гриньовський Микола; заступник пров. ком: о. Новосад Степан.

— Для родин і чигалень. Руске Тов-о педагог. видало нову веселу товариску гру, яка називається „Подорож довкола землі“. Ціна 1 К 50 с. Надається она на дарунки для молодіжі і до читалень. Хоче з неї той, що не лише можна при цьому провести час, але научити ся много історії і географії. До гри може засісти 4, 3, або 2 особи. Гра основується на тім, що в пл. св. Юра вибираються в подорож довкола землі піхотинець, наколесник, самоїздник і іздець, обіздять різні місцевості на землі і вертаються до бурси Р. Т. П. По дорозі стрічають їх різні пригоди. Хто з них перший поверне, той виграє. Прибори до гри містяться в пуделку, а складаються з 4-х фігурок, 2-гранок, таблиці з нумерованими малюнками і з брошуркою з поученiem гри. — По домах нашої інтелігенції стрічається нераз чужі гри, без сенсу і дороги. Сподіваємося, що видана гра Р. Тов-о педагог. буде мати першеньство перед іншими.

— Втікають з православної церкви. На основі урядових вісток з останніх трьох літ стверджено, що в Росії перейшло з православія на католицизм 230 тисяч людей, на протестантизм 14.500, на Іслам 50 тисяч, на юдаїзм 400, на буддизм 3.400 а на іоганство 150 людей.

— Бажанем Р. Т. П. є, щоби телеграми Р. Т. П. приймалися серед руского загалу і тому ціну Іх редукують з нинішнім днем з 40 на 10 с., по якій то ціні усі склади і товариства мають телеграми продавати.

— В жулинській справі. Судово-лікарські доходження виказали, що школир Коханчик помер на запалені мозку, яке настутило з грудавки.

Оповістки.

— Засідання фільольгічної секції „Наукового Товариства ім. Шевченка“ відбудеться ся в понеділок 14. листопада с. р. о 6. год вечором в лікарії Тов-а при ул. Супінського ч. 17. з ось таким порядком днівним: 1) Др. К. Студинський: Польемічні твори в 1648. р, ч. I; 2. М. Возняк: Співаник Івана Пащковського, реф. др. К. Студинський; 3. Ю. Кміт: Словарець бойківського говору, реф. І. Кокорудз. — Дирекція.

— Виділ Тов. „Шкільна Поміч“ в Сокалі оповіщує, що дні 19. листопада відбудуться ся о 12. 12 в полуничні заг. збори того Тов-а в комісіях „Рускої Бесіди“. На случай, якщо о 12. 12

приписана скількість не явилася, відбудуться загальні збори о 1. по пополудні при якім небудь числі членів з тим самим порядком днівним.

— Загальні збори „Тов. вакаційних осель“ відбудуться ся в суботу, дні 26. листопада о 1. по пополудні при якім небудь числі членів з тим самим порядком днівним.

— Складайте жертви на школи і бурсу „Руского Тов-а педагог“. „При всяких, нагодах, привітах і гратауляціях, послугуйтеся телеграмами і марками Р. Т. П. Телеграми в ціні по 10 с, марки по 2, 5 і 10 с дістати можна в канцелярії Товариства, по всіх народних інституціях і руских склепах“.

Наука, штука і література.

— Німецький переклад Шевченкових поезій. У квізі Freiheit und Arbeit (Kunst und Literatur-Sammlung) виданій міжнародним комітетом для запомоги безробітним (передмову написав Едвард Бернштайн) знаходяться між іншими, три переклади з Шевченка: „Vermächtnis“, „Schwarz stehen die Berge“ і „Kosakenlied“. Переклади, або красше, переспіви, написані п. Юлію Віргінією, дають ще один доказ надзвичайної, часом непосильної трудності в переказі краси і змісту Шевченкових творів в чужій мові. До сих перекладів додано коротку житепись нашого поета; написану нашим земляком п. Артуром Зелібом. При біографії подано портрет поета.

— З театру. Взновлене „Фавста“ належало безперечно до щасливих помислів управи театральної. Представлене пішло з добрим успіхом, до чого в рівній мірі причинили ся артисти як і оркестра. Фавстом був п. Ожельський нині вже співак може не першої міри, та все ж таки розпоряжає він невеликим металічним голосом, що при співані рідко має богато краси. Маргариту співала п. Лопатинська з підбиваючою простотою. П. Івлев в дуже трудній та одвічальній ролі Мефіста виказав не один блиск таланту, а передовсім впевненів, що після усунення певних хиб в співаню міг би в будучності стати се-різним співаком опери.

Добре вивязували ся із завдання п. Косак і п. Петровичева.

На „Фавсті“ можна було переконати ся, що теперішні хори руского театру є надто слабі до опер. Вражуючий брак тенорів в теж хибо, що мусить бути конечно усунена. Позатим співали хори доволі рівно. Оркестра сповняла задачу своєю а увертуру до I. дії відіграла навіть дуже добре.

— Др. Ярослав Лопатинський: „Горить мое серце“ пісня на сопрано в супроводі фортеціана. Ціна 1 К. Музична Накладня „Торбан“ у Львові. Ледви чи котре наше музичне видавництво так заходить ся коло публікацій нових пісень і т. п. як „Торбан“. Отся пісня н. пр. є уже в ряду 74 тим числом загальної бібліотеки, а се будь-що будь значне число. Та коли зважити ся, що сольовий спів у нас не так розвинений як хоральний, то тим більше належить ся узанане композиторові а і накладні за чималі труди. „Горить мое серце“ се пісня написана доволі трудно, зате в великом полетом і зрозумінem слів Лесі Українки. Композитор поділив єї на дві частини, з яких середуща відмінна від двох крайніх майже таких самих. Сама пісня вимагає досить обемистого та вишколеного голосу, а яко новість певно придадеться ся не одній співачці на сегорічні концерти і вечери. Побіч того видане представляє ся зверхною формою велими гарно як і всі попередні числа „Торбани“.

Відозви.

Високоповажані Добродії, Громадяни і Громадянки!

Мабуть ні в одного народа на світі немає розмірно так багато нужди серед шкільної молодежі, як серед наших учеників в руских гімназіях. Тому то багато наших молодців, що у тяжких злідніях покінчили науки, входить відтак в життя з надломаним здоров'ям, прибиті духовим смутком, іноді малодушні та мало ідейні.

Найбільший процент нуждарів дають провінціальні міста. З числа 941 публичних учеників, що з початком минулого року шкільного вписалися до рускої гімназії в Перемишлі, було з кінцем року — після „Звіту дирекції“ — 577 синів селян, зарібників та дрібних ремісників з Поза Перемишлем. З сего числа незаможних дітей ледви третина харчується в бурсах, призначених для убогих учеників, друга третина тишається по біденських кватирах у тутешніх міщан та зарібників і понадбільше живе на своїх харках, які довозять їм родичі з дому; доволі

значна частина таки доходить з села, а про 150 до 200 хлопців ніхто не знає, чим они живуть, бо они за амбітні, щоби говорили комусь про своє голодоване. Нічо дивного, коли з таких нуждарів, часто дуже здібних та працьовитих молодців, значна частина приневолена з біди покидати школу та іхати денебудь на зарібки, або пряма марнує ся духом і тілом, ще заки дійде до зрілого віку.

Щоби бодай в маленькій частині прийти з підмогою найбіднішій молодежі нашої гімназії, засновується, під покровом знаного з жертовлюючості Є. Е. Владимира Константина Чеховича, товариство, яке під орудою і безпосереднім наглядом директора гімназії веде „Дешеву кухню“, де за маленькою оплатою або й даром мати можуть обід і сніданок — на перший початок — коло 50 найбідніших учнів тутешньої, рускої гімназії. А що загосподарює і веде „Дешеву кухню“ яка входить в житі з днем 10 листопада с. р., потребує — особливо у почині — значних вкладів, тому звертаємося до Вас, Високоповажані Громадяни та Громадянки, з уклінною просьбою: не відказати хочби й дрібної жертви на „Дешеву кухню“ для наших учнів. Певно, що загал нашої суспільності вже і так обтяжений всякими данинами на патріотичні цілі, але просимо розуміти, що наші заходи, щоби погодувати теплою стравою голодну дітству, що без сніданку і без обіду сидить у школі п'ять або шість годин денно — се діло так само корисне і високо патріотичне. Зрозуміла се й наша молодіжь шкільна — дарма, що й она небогата — і радо жертвують дрібні датки із шкільних складок, щоби за їх складки погодувати найбіднішого товариша.

Отже звертаємося з просьбою не лише до Богатої Суспільності, але й до малозаможних Господарів та Господинь: тут кождий сотик, жертвований в пору, кожда літра муки чи бараболі даста нам спромогу повести як слід почате діло і відтак розвести єго на ширші розміри. Жертву грошми можна посыкати на книжочку „Рускої Шадниці“ в Перемишлі, ч. 6783 або на адресу Вп. Директора рускої гімназії Андрія Альськевича. Харчі просимо віддавати збирачеви, що в дозволу ц. к. староства буде обійтися доокресні села в Перемиському повіті, або передавати їх для „Дешевої кухні“ на разі в будинку рускої гімназії в Перемишлі.

За жертви дякують Вам підписані іменем тих бідаків, що будуть користати з „Дешевої кухні“, дякують і їх родичі, що не годні дати своїм дітям у дорожі місті такоого удержання, яке повинна мати молодіжь, що учить ся у школах.

Перемишль, в листопаді 1910.

За комітет основателів „Товариства Дешевої кухні для убогих учнів рускої гімназії“ в Перемишлі:

Андрій Альськевич, голова.

З. Гамчикевичева, О. Коренцева, Н. Авдиковичева, о. М. Подолинський, Др. Т. Кормош, Р. Дмоховський, Р. Гамчикевич, Д. Коренець, о. О. Мартинович, І. Борис, О. Авдикович.

Галицький сойм.

На засіданні сойму в п'ятницю 12. листопада прибрали обструкцію ще голосніші форми. Соймова більшість мимо того вела дальшу буджетову розправу, серед котрої доходило часами до зачіпок н. пр. між п. Стояловським а Ант. Старухом, між п. Скварком а п. Цегельським.

Засідання відкрив маршалок о 9:45 год рано. Після відчитання впливів, відчитано протест у кр. послів проти важності нарад.

Пос. Скварко домагався, щоби стенограф. протокол представив також плястично обструкцію і мельодій музика і заявився проти промовлювання бесідників з трибуни.

Маршалок заявив, що се згідно з регуляментом, що посли можуть промовляти з трибуни. Стенографи можуть також здавна принятим звичаєм сідати коло бесідника для списання промови.

В розіпраїв забрав відтак слово п. Вітос, говорив о вибор. реформі, нарікав, що центр. правительство не сприяє країні, не пособляє регуляції рік. Обговорював описля народне шкільництво, критикував шкільні книжки. Рільничі і канодові школи не сповняють задачі і малий з них хосен. Дальше вказував на нищене лісів і трудне життя селян, котрим годі вижити. Пошесті худоби нищать добиток, а жандарми ще знущаються ся і допускаються надзядити при шлюмленні пошестій. Відтак говорив про шинкацькі концесії, при котрих все остало по даниму. Перейшов дальше до порученого обсягу діланя, котрий ухвалює тягарі не громадні Ради повітові не полагоджують довго спран громадських. Заявив ся за загальнюю обезпекою і організацією кредиту для селян.

Маршалок зазначивши, що розправа тривала 5 годин, замкнув засідання і назначив слідуюче на нині, суботу, з тим самим дневним порядком на 9 год. рано.

Телеграми

в дні 12. листопада.

Берлін. Німецький цісар Вільгельм ревізитував царську родину в Вольфегартені в Гесії.

Мексико. В Мексиці вибухли розрухи звернені проти Зедин. Держав. Багато підданих Зедин. Держав убито.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжка і продуктів у Львові від 31. жовтня до 5. листопада 1910.

за 50 кг.

Пшениця	10.00—10.25	К
Жито	6.90—7.25	К
Ячмінь броварний	7.50—8.50	К
Ячмінь на пашу	7.30—7.50	К
Овес	7.10—7.50	К
Кукурудза	0.00—0.00	К
Гречка	6.25—6.50	К
Горох до варення	10.50—13.50	К
Горох на пашу	7.10—7.40	К
Бобік	7.10—7.20	К
Конюшина червона	72.00—82.00	К
Конюшина біла	95.00—105.00	К
Конюшина шведська	65.00—75.00	К
Тимотка	36.00—39.00	К
Ріпак зимовий	12.75—13.00	К
Насінє коноплі	0.00—0.00	К
Хміль старий	85.00—95.00	К
Хміль новий	95.00—11.00	К

Телефон 788. — Кonto щадниці поштової 25.261.

Товариство взаємних обезпечень

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дім).

приймає обезпечення будинків, збіжа і знаряддя господарських, від шкід огнєвих під корисними услівями,

числити умірковані премії за обезпечення,

ліквідує шкоди безпроволочно по пожарі,

уділяє обезпеченім членам з річної надважки звороти.

За рік 1909 припадає на користь членів зворот 10%.

Поліси „Дністра“ приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса Ощадності, Руска щадниця і інші каси ощадності.

Через „Дністер“ можна асекурати ся на житі в Товаристві взаємних обезпечень в Кракові. Інформації до обезпеченів уділяють агенції „Дністра“.

Зголосження письменних господарів о

агенцію приймають ся тільки з таких громад, де єще не робить інший агент „Дністра“.

Фонди „Дністра“ 31/12 1909 виносять:

Фонд резервовий і резерва премій К 2,146.977—; інші фонди К 594.647—; разом К 2,781.624—

Канцелярії Товариства отворені для сторін від 8—2.

Розклад залізничних поїздів

важливий від 1. мая 1910.

у ЛЬВОВІ ул. Городецка 99.

Ціна переправи кораблем 180 корон.

Уважайте на ч. 99.

ВІДІДЗ З ПОРТІВ В ТРИЄСТИ:

Панонія, 15. листопада 1910.

Ультонія, 29. листопада 1910.

Карпатія, 20. грудня 1910.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Найбільші і найвеличавіші пароходи на світі:

Люзітанія, дні: 17/12.

Мавританія: дні 19/11 і 10/12. 122(24—?)

Для прикрашения комнат і читалень!

ТАРАС ШЕВЧЕНКО в домовині і МОГИЛА ШЕВЧЕНКА над Дніпром

Картини Сластиона виконані в артист. інституті Ангерера у Відні у величині 24+30 см. можна набути в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10; за 80 сотиків без пересилки, за 1 К з пересилкою (franco). Прибуток з ровпродажи жертвував ради. Ол. Барвінський на памятник Т. Шевченкові в Київі.

Користайте з нагоди!

ГУСІ ЕМДЕНСКІ з цвітня, пара 20 К.

ТРИ КАЧОРИ ПЕКІНСКІ з червня по 7 К.

Вся молодіж рівна зі старими.

Адреса: о. І. ІСАЇВ, Ліски п. Коршів к. Коломий

(3—5)

до Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
Кракова	5.50	8.55	1.30	5.45	10.05
Кракова	7.27	10.10	1.15 Б	8.40	2.30
Тарнова	—	—	1.05	—	—
Підволочиськ	7.20	12.00	2.15	5.40	10.30
Черновець	8.05	—	2.05	5.53	9.30
Черновець	—	—	—	6.35	12.20
Станиславова	5.45	—	—	—	—
Коломиї	—	10.21	—	—	—
Ходорова	5.15 Г	—	—	—	—
Стрия	7.28	11.45	4.25	7.41	11.02
Стрия	8.00	9.58	2.00	—	9.00
Самбіра	7.32	12.00	—	8.00	—
Гави рускої	8.15	—	5.00	—	—
Яворова	7.32	1.05 Л	1.53 3	8.00	9.25 3
Брухович	7.49 К	1.20	4		